

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

w Technikum Nr 2 i Branżowej Szkole I Stopnia Nr 2

Obowiązują dla III i IV etapu edukacyjnego (po szkole podstawowej i po gimnazjum)

Wrzesień 2019 r.

1. Przy wystawianiu ocen z odpowiedzi pisemnych z języka polskiego ustala się następującą skalę:

- 0-34% niedostateczny
- 35-49% dopuszczający
- 50-69 % dostateczny
- 70-84% dobry
- 85-97% bardzo dobry
- 98-100% celujący.

2. Technikum:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej;
- nie interesuje się przebiegiem zajęć;
- nie uczestniczy w lekcji;
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego;
- nie odrabia zadań domowych;

Ocenę dopuszczającą uzyskuje uczeń, który:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go z pomocą nauczyciela;
- rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej;
- odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym;
- wykorzystuje z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i określa jego tematykę.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma niepełną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadza chociaż fragmentaryczną jego interpretację;
- wiąże elementarne fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- selekcjonuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) określonej epoce literackiej;
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy porównawczej;
- wykorzystuje znalezione informacje;
- przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie;
- rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury;
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa podstawowe funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- sprawnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji określonego tekstu kultury;
- odszukuje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury;
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- samodzielnie dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury;
- zna literaturę dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- odnajduje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;

- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej, stosując zróżnicowane formy wypowiedzi;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy i ich uzasadnienie;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami, wyciąga wnioski;
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania;
- potrafi swoją wiedzę zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i na zajęciach pozaszkolnych.

3. Branżowa Szkoła I Stopnia

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej;
- nie interesuje się przebiegiem zajęć;
- nie uczestniczy w lekcji;
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego;
- nie przygotowuje zadań domowych.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- podejmuje próbę rozmowy;
- posługuje się nieskomplikowanym słownictwem;
- tworzy wypowiedź komunikatywną;
- stosuje się do zasad ortografii polskiej;
- tworzy notatkę z lekcji, pisma użytkowe;
- wykonuje zadania zgodnie z instrukcją;
- korzysta z księgozbioru szkolnego, ze słowników, leksykonów, encyklopedii.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- rozpoznaje specyfikę omawianych tekstów;
- odczytuje sens analizowanych utworów;
- rozpoznaje nadawcę i adresata utworu;
- czyta ze zrozumieniem;
- analizuje i interpretuje omawiane fragmenty utworów;

- szuka literatury przydatnej do omówienia różnych zagadnień;
- sporządza opis bibliograficzny książki;
- rozpoznaje: manipulację językową, funkcje tekstu, stylizację językową, błąd językowy;
- określa problematykę utworu;
- pisze zgodnie z zasadami ortografii polskiej;
- rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego;
- dostrzega w utworach wartości narodowe i uniwersalne;
- argumentuje własną wypowiedź, podając przykłady;
- wygłasza własny sąd na forum klasy;
- operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wypowiada się w sposób logiczny i zrozumiały;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury;
- sprawnie wykonuje powierzone zadania;
- wartościuje i ocenia postawy bohaterów oraz teksty kultury;
- aktywnie uczestniczy w dyskusji;
- argumentuje i wnioskuje w związku z omawianym problemem;
- ocenia własne kompetencje językowe;
- konfrontuje omawiany tekst literacki z innymi tekstami kultury.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- dostrzega rodzaje stylów wypowiedzi;
- dostrzega i komentuje artystyczne środki wyrazu;
- przeprowadza interpretację porównawczą kilku utworów literackich;
- rozpoznaje aluzje literackie, motywy literackie;
- formułuje wypowiedź poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym;
- wykazuje postawę krytyczną wobec otaczającego świata, wygłasza własny sąd;
- recytuje lub wygłasza z pamięci fragmenty tekstów literackich.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- stosuje zasady poprawnego mówienia;
- dba o dykcję i intonację;
- stosuje w wypowiedzi ustnej odpowiednie środki językowe;
- potrafi stawiać tezy i bronić swojego stanowiska;
- aktywnie uczestniczy w dyskusji, argumentuje w swojej wypowiedzi;
- używa bogatego słownictwa;
- wykorzystuje konteksty kulturowe i historyczne;
- formułuje wypowiedź poprawną pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym;
- potrafi konstruować wypowiedź według własnego pomysłu kompozycyjnego;
- odczytuje ideę dzieła, rozumie manipulację językową

4. Formy sprawdzania osiągnięć i postępów uczniów Technikum i Branżowej Szkoły I Stopnia :

- odpowiedzi ustne na zadany temat/z trzech ostatnich tematów lekcyjnych;
- przygotowanie dłuższych wypowiedzi monologicznych na zadany temat;
- prace pisemne klasowe sprawdzające opanowanie wiadomości i umiejętności w różnej formie (wypracowanie typu maturalnego – rozprawka, interpretacja tekstu poetyckiego; sprawdzian wiadomości z epoki, sprawdzian znajomości lektur, sprawdzian wiedzy o języku, dyktando, test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem, analiza i interpretacja tekstu ikonicznego itp.);
- prace pisemne domowe (np. wypracowanie, test czytania ze zrozumieniem);
- prace domowe innego rodzaju, np. ćwiczenia językowe, stylistyczne, słownikowe itp.
- praca ucznia na lekcji (praca samodzielna i w grupach, udział w dyskusji, aktywność itp.);
- wykonywanie zadań domowych w różnej formie (notatka, samodzielna interpretacja tekstu, opanowanie pamięciowe tekstu, przygotowanie/wyszukanie tekstów kultury na zadany temat, projekt, prezentacja multimedialna itp.);
- wykonywanie dodatkowych zadań samodzielnie przez ucznia (prezentacje wyszukanych i opracowanych materiałów źródłowych, referaty itp.);
- kartkówki sprawdzające wiadomości z ostatnich trzech tematów lekcyjnych;
- sposób prowadzenia zeszytu (samodzielność, kompletność notatek, estetyka);
- sprawdziany dyrektorskie
- matury próbne.

5. Ogólne zasady oceniania obowiązujące na lekcjach języka polskiego:

- a) Przedmiotem oceniania są wiadomości, umiejętności oraz postawa ucznia na lekcjach.
- b) Uczeń ma prawo trzy razy w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie. O fakcie tym informuje nauczyciela zawsze przed rozpoczęciem zajęć.
- c) Uczniowie oszukujący, podpowiadający, korzystający z niedozwolonych form pomocy w trakcie prac klasowych czy odpowiedzi ustnych otrzymują ocenę niedostateczną.
- e) Treść zadania domowego ma być samodzielną, przemyślaną pracą. Jeśli praca jest niesamodzielna (np. jest pracą skopiowaną ze strony internetowej albo napisaną na podstawie klucza odpowiedzi) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- f) Uczeń na wykonanie zadania domowego lub innej pracy ma wyznaczony, określony termin. Jeśli nie odda pracy w terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
- g) Uczeń ma obowiązek być obecny na zapowiedzianej pracy klasowej. Uczeń, który nie pisał pracy klasowej z powodu usprawiedliwionej nieobecności, ma obowiązek zaliczyć pracę klasową w terminie dwóch tygodni od powrotu ze zwolnienia. Jeżeli uczeń nie wywiąże się z obowiązku, otrzymuje ocenę niedostateczną. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej nauczyciel sprawdza wiedzę i umiejętności ucznia w ustalonych przez siebie terminie i formie.
- h) Kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiedziane z wyprzedzeniem i nie są poprawiane. O dłuższych pracach pisemnych i sprawdzianach uczeń informowany jest z tygodniowym wyprzedzeniem.

- i) Sprawdziany, prace klasowe i domowe w zależności od ich specyfiki nauczyciel winien sprawdzić nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia ich przeprowadzenia.
- j) Uczeń ma prawo wglądu do ocenionych przez nauczyciela prac w czasie lekcji, na której sprawdzone prace są omawiane lub podczas konsultacji. Rodzice ucznia mogą obejrzeć sprawdzone prace dziecka tylko w obecności nauczyciela, który je sprawdzał. Prace nie są oddawane do domu.
- k) Uczeń ma prawo poprawić ocenę. Poprawa odbywa się w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym uczeń otrzymał ocenę. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może wyznaczyć późniejszy termin poprawy lub ze względu na dużą liczbę uczniów przystępujących do poprawy - wskazać termin, kiedy się ona odbędzie.
- l) Kwestie sporne, nieujęte w Przedmiotowym Systemie Oceniania rozstrzygane będą zgodnie z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem.

9. Kryteria oceniania prac pisemnych:

a) kryteria oceny wypracowań typu maturalnego na poziomie podstawowym są zgodne z kryteriami publikowanymi przez CKE.

b) kryteria oceny wypracowań, które nie mają charakteru maturalnego:

Kryteria oceny wypracowań, które nie mają maturalnego charakteru ustala nauczyciel (stosownie do ich specyfiki i formy).

c) kryteria oceny testu czytania ze zrozumieniem:

Testy czytania ze zrozumieniem sprawdzane i oceniane są zgodnie z opracowanymi modelami. Odpowiedzi są punktowane, a następnie punkty przelicza się na ocenę, zgodnie z ustalonymi kryteriami.

d) kryteria oceniania sprawdzianu wiadomości:

Odpowiedzi są punktowane, a następnie punkty przelicza się na ocenę, zgodnie z ustalonymi kryteriami, dostosowanymi do formy danego sprawdzianu.

10. Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych:

a) kryteria oceniania odpowiedzi ustnej:

- Jeśli uczeń odmawia udzielenia odpowiedzi lub udziela błędnych odpowiedzi, jego wypowiedź świadczy o nieznajomości tekstów, o nieprzygotowaniu bądź nikłym opanowaniu omówionego materiału – otrzymuje **ocenę niedostateczną**;
- Jeśli uczeń ogranicza się do poprawnego odtwarzania podstawowych informacji, sądów i opinii, streszcza utwory, zamiast je interpretować, popełnia drugorzędne błędy rzeczowe, spłyca omawiany problem, tylko częściowo rozumie pytanie, co powoduje, że jego wypowiedź nawiązuje do niego w małym stopniu, potrzebuje pomocy nauczyciela w porządkowaniu wypowiedzi i formułowaniu wniosków, posługuje się ubogim słownictwem, popełnia liczne błędy językowe, ale zachowuje komunikatywność wypowiedzi – otrzymuje **ocenę dopuszczającą**;

- Jeśli uczeń omawia temat w sposób płytki, odtwórczy, ale poprawny, zgodny z analizowanym zagadnieniem, wyciąga podstawowe wnioski; przywołuje podstawowe argumenty, odtwarza znane opinie i sądy; próbuje przywoływać konteksty; podejmuje próbę obrony własnego stanowiska, próbuje uczestniczyć w dyskusji; stara się porządkować wypowiedź i panować nad czasem; mówi językiem komunikatywnym, ale często schematycznym, szablonowym, popełnia nieliczne błędy językowe – otrzymuje **ocenę dostateczną**;

- Jeśli uczeń zna, rozumie i poprawnie realizuje omawiany temat, poprawnie interpretuje teksty kultury, przywołuje podstawowe konteksty, formułuje własne stanowisko, zna sądy i opinie innych, analizuje, dokonuje uogólnienia, syntetyzuje, broni własnego stanowiska, uczestniczy w rozmowie, próbuje dostosować stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania i sytuacji, posługuje się komunikatywnym, poprawnym, ale niezbyt oryginalnym stylem – otrzymuje **ocenę dobrą**;

- Jeśli uczeń przywołuje właściwe konteksty, materiał pomocniczy; poprawnie interpretuje teksty, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, syntetyzuje, stosuje właściwą argumentację, dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania, jego wypowiedzi są logiczne, uporządkowane, przejrzyste (wyraźnie zaznaczony punkt wyjścia oraz wynikający z przemyślanej argumentacji wyrazisty wniosek), swobodnie i kulturalnie uczestniczy w rozmowie, broni własnego stanowiska, posługuje się bogatym słownictwem, przestrzega zasad językowej poprawności, funkcjonalnie dobiera środki i formy językowej ustnej wypowiedzi – otrzymuje **ocenę bardzo dobrą**.

- Jeśli uczeń realizuje temat w sposób wszechstronny i przenikliwy, przywołuje właściwe konteksty, materiał pomocniczy; poprawnie interpretuje teksty, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, syntetyzuje, stosuje właściwą i bogatą argumentację, dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania, jego wypowiedzi są logiczne, uporządkowane, przejrzyste (wyraźnie zaznaczony punkt wyjścia oraz wynikający z przemyślanej argumentacji wyrazisty wniosek), swobodnie i kulturalnie uczestniczy w rozmowie, broni własnego stanowiska, odwołując się do argumentów, posługuje się bogatym słownictwem, przestrzega zasad językowej poprawności, funkcjonalnie dobiera środki i formy językowej ustnej wypowiedzi – otrzymuje **ocenę celującą**;

b) kryteria oceniania ustnej wypowiedzi monologicznej typu maturalnego na zadany temat są zgodne z kryteriami publikowanymi przez CKE.

c) kryteria oceniania ustnej wypowiedzi monologicznej na zadany temat (która nie ma charakteru maturalnego):

- wypowiedzi oceniane są wg kryteriów przygotowanych przez nauczyciela, dostosowanych do formy i rodzaju wypowiedzi, przy czym prezentacja, która nie została wygłoszona samodzielnie (z pamięci) nie może być oceniona wyżej niż na ocenę dostateczną.

11. Ocena aktywności uczniów:

Aktywność ucznia jest jednym ze składników oceny z przedmiotu i oceniana jest w ciągu każdego semestru przez przyznawanie ocen lub plusów, które następnie przeliczane są na oceny wg zasad ustalonych przez nauczyciela.

Przez aktywność rozumie się:

- a) zaangażowanie i twórczy udział w lekcji;
- b) przygotowanie referatu, materiałów pomocniczych;
- c) udział w konkursach polonistycznych lub związanych z pokrewnymi dziedzinami wiedzy;
- d) udział w odbiorze kultury;
- e) inne przejawy aktywności związane z nauczaniem przedmiotem.

12. Egzamin maturalny:

Egzamin maturalny z języka polskiego składa się z części ustnej, ocenianej w szkole, oraz z części pisemnej, ocenianej przez egzaminatorów zewnętrznych. Egzamin maturalny jest przeprowadzany w terminie ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Informatorze, obowiązującym w danym roku szkolnym, stosownymi procedurami i rozporządzeniami.

13. Dodatkowe informacje

Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych języka polskiego oraz szczegółowe warunki i sposoby oceniania wewnątrzszkolnego określają Statuty szkół.

Wymagania edukacyjne będą dostosowywane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, również w przypadku posiadania przez ucznia opinii lub orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Aleksandra Czyżewska

Justyna Rachuba-Mućka